

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oznanila (inserate) vprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 201.

V Ljubljani, v soboto 2. septembra 1899.

Letnik XXVII.

Mirno kri!

Odkar je baron Chlumecky bil v Lšlu pri cesarju, švigajo govorice, da utegne on biti »bodoči mož«, da so Thunove ure štete itd. Te govorice so se tem bolj utrdile po najnovejši novici, da je Chlumecky, prišedši iz Lšla, takoj posetil ogerskega ministerskega predsednika, svojega starega prijatelja Szella. Zlasti so se razburili Čehi in »Narodni listy« so tej razburjenosti dali v članku duška, radi katerega se bili konfiskovani.

Mi menimo, da ni nobenega povoda, radi tega razburjati se, ker je cesar Chlumeckega povabil k sebi in ker je poslednji obiskal svojega prijatelja Szella. Cesar ima ravno tako pravico, povabiti k sebi kogar hoče, kakor vsak drugi. In vrhu tega niti dvoma ni, da se je poklic Chlumeckega v Lšel zgodil v sporazumljenju z grofom Thunom. Če pa je Chlumecky naravnost od cesarja šel k svojemu prijatelju Szellu, je to njegova osebna stvar. Saj je mogoče in še celo gotovo, da se Chlumecky s Szellom ni razgovarjal samo o vremenu. A to je storil že v drugih slučajih — in bode skoraj gotovo še čestokrat storil. Chlumecky je tudi ob pogodbeni krizi sukal se v odločilnih krogih na Dunaju in se razgovarjal s Szellom. In kaj je bila posledica? Uspeh Thunovega kabineta, ki je s pogodbo z ogersko vlado razbil najhujšo ost obstrukcije. Sedaj hoče obstrukcija izigrati zadnji trumf in obstruirati volitve v delegacijo. Posledica utegne zopet biti — zmaga Thunovega kabineta. Saj je eksempl lažji, nego

oni z nagodbo! Tam so se interesi to- in onstranske državne polovice križali — tukaj pa se spajajo! Tam hudo nasprotstvo, nekak dvo-boj mej Thunom in Szellom — tukaj skupni interes obeh kabinetov.

Čemu toraj razburjati se radi barona Chlumeckega izletov v Lšel in Ratot? Če je Chlumecky sprejel od vladarja kak nalog, more biti le ta, da naj se svojim vplivom služi interesom krone in monarhije. Ti interesi so pa prav kongruentni z onimi, katerim služi grof Thun in državnozborna večina. Nihče toraj nima pravice, Chlumeckega nastop spravljati v nasprotstvo z nameni in akcijami Thunovega kabineta.

Celo neverjetno je pa tudi iz raznih objektivnih vzrokov, da bi Chlumecky igral nekako slično ulogo, kakor svojedobno Szell pred padcem Banffyjevim. Szell je bil član večine državnega zbora ogerskega in z njegovim nastopom se je večina še izdatno ojačila valed pristopa Apponyjeve skupine. Chlumecky pa pripada stranki manjšine našega državnega zbora. Vprašanje, ali more Chlumecky pri nas biti »bodoči mož«, je čisto navaden računski eksempl. Krona želi, da se reši ustava in, kot predpogoj, sanira parlamentarna mizera. Mislimo si Chlumeckega kot ministerskega predsednika. V kakšnem položaju bi bil njegov kabinet v parlamentu? Računajmo! Stranke, na katere bi se Chlumecky v najboljšem slučaju mogel opirati, so: liberalno veleposestvo, nemška napredna stranka, Mauthnerjeva skupina, nemška ljudska stranka in Italijani; morebiti bi tudi našel modus vivendi

s Poljaki. Vse te stranke skupaj štejejo okroglo 190 glasov, tedaj manjka še kakih 20 do 30 glasov do zanesljive absolutne večine. Kje hoče baron Chlumecky te glasove vzeti? Ali pri socijalnih demokratih, ki sploh niti z 20 glasovi ne razpolagajo, ali pri svojih najhujših političnih nasprotnikih, antisemitih, ali pa pri katoliški ljudski stranki, ki se ne bode nikdar dala upreči pred liberalni voz, — ali pa celo pri slovenski krščanskonarodni zvezi? Ali pri Čehih?

Iz predstoječega se vidi, da je kombinacija Chlumecky nezmisel. Vsa čast njegovi nadarjenosti in njegovim skušnjam, toda kvadrature šestila vendar ne bode iznajdel. Vladati bi mogel le proti parlamentu t. j. brez parlamenta — vsaka taka »rešitev« položaja pa se na odločilnem mestu odklanja. Če se že hoče brez parlamenta vladati, potem je vendar bolje, če ima vlada zavest, da za njo stoji parlamentarna večina, četudi je ovirana kot taka fungirati — nego da se etablira brez parlamenta regime, ki ima zoper sebe večino parlamenta in ogromno večino ljudstva. Da bi se poskušalo, položaj na tak čuden način razvozljati — tega razsoden politik ne more misliti. Zaforaj: mirno kri! Osoda države in ljudstva je v dobrih rokah — čakajmo mirno, s polnim zaupanjem v modrost vladarjevo, ki je v najhujših viharjih z mirno roko in treznim pogledom krmari državno ladijo! Vzvišen nad dnevnimi strastmi, vidi le interese države in svojih narodov — da bode te interese vedel tudi varovati, kedo more o tem dvojiti?

LISTEK.

Klerikalna bisaga.

Kaj je bisaga, to ve vsakdo. Kaj pa je klerikalna bisaga, to hočemo tu preiskati. Kot vira rabili smo pri tej preiskavi »Narod« in »Rodoljuba«, torej lista za inteligenco vseh stanov, na katera se tedaj lahko zanašamo.

Iz kakšnega blaga je klerikalna bisaga in kakšno barvo ima, tega iz omenjenih virov nismo mogli posneti. Pač pa je gledé barve te bisage iz virov razvideti čudno dejstvo, da omenjena dva lista, dasi ne povesta, kakšno barvo ima klerikalna bisaga, česar torej očitno sama ne veda, tako pridno z njo »farbata« svoje bralce.

Glede vsebine te bisage pa so iz naših virov razvideti prečudne reči. V njej je namreč vse 1. preteklo, 2. sedanje in 3. prihodnje bogastvo slovenskega naroda. Ko bi slovenski narod mogel dobiti v roke to bisago, potem bi postal na mah najbogatejši vseh narodov. V zadnji čas sta omenjena vira posebno pozornost obanila na eno točko vsebine te bisage, namreč na duhovniške plače. Zahtevata, da se te plače precej vzamejo iz bisage in dajo učiteljem po deželi. Iz tega dejstva moramo sklepati, da je klerikalna bisaga silno globoka, da je kar tema v njej, ker dotični gospodje vidijo duhovniške plače tako nekako nejasno in malo natančno. Spustimo torej mi žarek

luči iz postave z dne 19. aprila 1885. drž. zak. št. 47 na duhovniške plače. Glasom te postave imajo v mestih in trgih, ki niso glavna mesta in ki štejejo nad 5000 prebivalcev (kje torej na Kranjskem?) župniki letnih 800 gld., pomožni duhovni 350 gld., v krajih z manj nego 5000 prebivalci pa imajo na župnijah s sistemizovanim pomožnim duhovnom župniki 700 gld., pomožni duhovni 300 gld., na župnijah brez sistemizovanega pomožnega duhovna pa župniki 600 gld. Po 16letnih študijah doseže torej duhoven letnih 300, ali če ima posebno srečo, 350 gld. plače. Če je taka vsa vsebina klerikalne bisage, potem moraje imeti tisti, katerim pogled na to bisago kar pamet zmeša, presneto slabe možgane.

Ta, kakor smo videli, zares čudna klerikalna bisaga, videti je vse leto in sicer, kedor hoče, zastoj, politični otroci pa za to plačujejo omenjenima »viroma« naročnino. Stvar je torej narobe, kot pri navadnih panoramah ali panoptikih, kamor smejo otroci zastoj ali vsaj za polovico cene.

Sedaj, ko smo videli ta del vsebine klerikalne bisage, ki ga v zadnji čas tako zelo opisujeta »vira«, v pravej luči, nas nič ne mika, ogledati si ostalo vsebino te mitične bisage. Najbolj čudno na vsej stvari pa je, da imajo to »klerikalno« bisago v svoji lasti liberalci, ker le ti jo razkazujejo, dočim je »klerikalci« do danes še niso mogli pokazati. Bisaga bi se torej po vsej pravici morala imenovati liberalno.

Simplicij Prepeličar.

Spisal Zima.

Simplicij Prepeličar ni bil slaven. Bil je čisto navaden človek, prav tak in nič drugačen kakor sto drugih. In to ga je bolelo, razjedalo mu je blago njegovo dušo, kajti bil je prepričan, da je poklican kakor nihče drugi, da vodi narod, da se drugi ravnejo po njem in njegovih svetih. A ljudje se niso veliko zanj brigali; nikjer se ni upoštevalo njegovo mnenje; pri volitvah v občinski odbor so Prepeličarja vselej prezrli, celo v krčmi se ni nihče zmenil zanj in njegove besede. Govorili so o njem le toliko, da je precej bogat in še bolj skop, — prav nič družega.

Kakor rečeno, to je bolelo blagega Simplicija, zelo bolelo.

Zadnjič pa so objavili »Narodni glasovi« nastopno zahvalo:

»Tukajšnji rodoljub in preblagi dobrotnik našega naroda, velerodni gospod Simplicij Prepeličar, je blagovolil v svoji nedosežni dobroti in ljubezni do ubogih slojev mestnega prebivalstva podariti podpornemu društvu za male obrtnike in zakladu za siromašne meščanske vdove po 1000 kron.

»Podpisana odbora ne moreta dovolj dostojno izraziti svoje hvaležnosti preblagemu, obče spoštovanemu gospodu dobrotniku. Vsi meščani in v

Glasovi o položaju.

Minoli terek je bil baron Chlumecky poklican k cesarju v Iŝl. Časnikarji so iz tega dogodka napredli vsakojake kombinacije. Govorili so celo o ministerski krizi in da je sigurno baron Chlumecky isti srečni diplomat, ki bode pomiril politični vihar. A vse te govorice in kombinacije so neutemeljene. Oficijozna glasila so takoj naglašala, da je grof Thun bil poučen o vladarjevi nameri. In dogodek sam je jako naraven. Cesarju je gotovo veliko na tem, da se ublažijo politična nasprotja mej strankami, osobito mej Čehi in Nemci, in da državni zbor prične zopet delovati. Pred vsem je pereče vprašanje glede volitve delegacije. Očividno je torej, da je cesar hotel zvedeti mnenje barona Chlumeckega in slišati njegov svet glede parlamentarne krize.

V levičarskih krogih danes ni moža, ki bi bolje poznal razmere in s katerim more krona računati, nego je baron Chlumecky. Ta je bil že dvakrat minister, več let predsednik zbornice in ima v višjih krogih veljavno besedo, dočim so ostali levičarski prvaki več ali manj prijatelji obstrukcije. Drugo vprašanje je seveda, ali ima baron Chlumecky v levičarskih krogih še toliko vpliva, da bi izvršil misijo, katero mu prisojajo. Ugibljejo namreč, da se vlada še vedno peča z mislijo, da bi oktroirala jezikovni zakon in potem preklicala jezikovni naredbi. Ta načrt je bil grof Thun ob svojem nastopu javno označil. Za ta načrt bi si vlada morala pridobiti večino in vsaj nekaj levičarskih strank. In nikogar ne iznenadi, ako se vlada v prvi vrsti na levici obrne na ustavoverno veleposestvo, ki ima še vedno odvažen vpliv. Morda je baron Chlumecky dobil nalog, da v teh krogih najprvo vpraša, kako in kaj. Višji krogi pa računajo tudi na antisemite, ki so se te dni po dr. Luegerju odločno izjavili proti nadaljni obstrukciji. In v tem slučaju bi tudi ne izostala Mauthnerjeva skupina. Vsaka kombinacija pa ima svoj — toda. Ostane namreč še precejšnje število nemških poslancev, ki bodo v vsakem slučaju kot obstrukcionisti kozolce preobračali. Ali pa ima vlada toliko energije in tudi potrebnih sredstev na razpolago, da bi mogla Wolfa ter njegove somišljenike v nemški ljudski stranki ugnati v kozji rog? Sedaj gotovo ne, ker še vedno prenizko cenijo nevarnost nemškoradikalne agitacije.

Naravnost smešna pa se nam zdi trditev, da bi sedanja vlada preklicala jezikovni naredbi brez vsacega nadomestila. Dokler je dr. Kaizl član sedanje vlade in ob enem zastopnik češkega naroda, je to nemogoče, in tudi lojalnost grofa Thuna nasproti češkim poslancem izključuje tak korak. Pa recimo, da bi se to zgodilo, ali je s tem parlamentarna kriza rešena? Reči smemo, da ne. To bi pomenilo kapitulacijo Čehov. Ako vlada preklicje jezikovni naredbi, prisiljeni so Čehi, da se vladi postavijo po robu. Poročalo se nam je sicer te dni iz čeških krogov, da ima vlada v tem slučaju pripravljeno za Čeha drugo odškodnino. A ta odškodnina, s katero bi se Čehi mogli zadovoljiti, bi gotovo izzvala nov upor na levici. Kakor torej obračamo voz, ne pridemo do rešitve.

In kaj pravijo levičarska glasila povodom potovanja barona Chlumeckega v Iŝel? »N. Wiener Tgbl.« meni: Vsaj poskusiti je treba, če pojde z državnim zborom, stvar se ne sme več odlašati, ker parlament ima rešiti nujno državno nalogo, volitev delegacije. Nato danes gotovo nihče ne misli, da bi parlament volil samo delegate, in tudi tako nepreviden ne bode nihče, da bi volitev delegacije postavil kot prvo točko na dnevni red. Nikakor ne smemo misliti, da je sprava z Nemci nujno potrebna v prvi vrsti zaradi delegacije. Sto drugih vzrokov je, ki silijo na to, da se prične parlamentarno delo. Ali pa je v to potreba čudežnega sredstva? Binkoštni program pové vse, kaj Nemci zahtevajo . . . Delegacije pa so vezane na rok in ta se ne dá podaljšati s § 14.

To so dovolj jasne besede! Avstrija bodi zopet domena nemškoliberalne stranke. Jetična »Deutsche Ztg.« pa še vedno gori za obstrukcijo in se jako boji, da bi se razbila nemška vzajemnost. »Ako se — tako piše — načelniki nemških strank ne zedinijo gledé enotnega postopanja, ako poslušajo vabila od te ali one strani in se v nemškem taboru pokaže razpor, potem so Nemci zgubili igro, in nasprotniki bi se veselili zmage. Toda brez največjih komplikacij obstrukcija še vedno ni premagana. Okoli 70 poslancev bi še vedno vzdržalo obstrukcijo.«

»N. Fr. Pr.« pa govori kot stara prerokinja: »Iz katerega namena je bil baron Chlumecky poklican v Iŝel in na katera vprašanja je odgovarjal, to se odtegne javnosti. Dvomljivo pa je, da bi on stopil na čelo ministerstvu in prevzel dedščino grofa Thuna. Kriza še ni zrela za rešitev in danes obstajajo še vedno isti vzroki, iz katerih je baron Chlumecky pred tremi meseci odklonil sostavo nove vlade. Domnevati pa smemo, da je prodrlo prepričanje, da je brez sodelovanja državnega zbora velika nevarnost za ustroj države in da je bil baron Chlumecky poklican, da pove svoje mnenje, kako bi bilo mogoče sporazumljenje in kateri življi v opoziciji bi hoteli in mogli obravnave vspešno dognati. Vse kaže, da bode grof Thun sam moral zopet poskušati spravo. Sedanje ministerstvo se ni še odpovedalo ustavi, akoravno se je posluževalo za svoje naredbe § 14. Formalno je le treba, da državni zbor voli delegacijo in posledobno odobri po § 14. izdane naredbe. In to bode grof Thun brez dvoma še poskusil. Ali pa bode dosegel ta namen, je drugo vprašanje. Vsaj jako dvomljivo je, da bi bilo to mogoče po vsem tem, kar se je zgodilo v Iŝlu in Budimpešti, v Celju in Grasicah, po dobi konfiskacij in raznih razpustov. Toda grof Thun ali kdo drugi — prepričanje je splošno, da Nemci in tudi drugi faktorji v državi ne morejo dalje prenašati te vladne metode.«

Praški »Politiki« se poroča z Dunaja o položaju: Iz zanesljivega vira izvemo, da bode vlada takoj po objavi še ostalih nagodbenih zakonov poskušala v parlamentu redno delo ter pregovoriti nemške stranke, da opusté obstrukcijo. V ta namen bode vlada skoraj gotovo sklicala eksekutivni odbor desnice. Jezikovne naredbe bodo v prvi vrsti v razgovoru, in v

tem vprašanju imajo prvo besedo češki poslanci. In to je naravno, da voditelji češke delegacije prvi povedo svoje mnenje. Dogovor zaupnikov češkega kluba s finančnim ministrom v Pragi bode merodajen tudi za nadaljno postopanje dr. Kaizla v kabinetu. To pa smemo že danes trditi, da bode dr. Kaizl postopal v smislu sklepov svoje stranke in da ne bode proti volji svojih somišljenikov podpisal naredbe, s katero bi vlada izdala jezikovni zakon. V kratkih tednih bode državni zbor sklican. Parlament in vlada se bližata krizi in izida ne smemo pričakovati s prevelikimi nadami. — Tako dunajski dopisnik, ki ima navadno dober nos.

Tem glasovom raznih listov dostavljamo, da se v tem trenutku nikakor ne smemo pre nagliti. Objavljali smo sicer tudi mi glasove iz Štajerske in Primorske, kjer so naši sorojaki skrajno nezadovoljni s sedanjimi razmerami. S tem pa nikakor nismo hoteli dajati svetov našim poslancem, da izstopijo iz večine. To bi bila po našem mnenju v sedanjih razmerah največja taktična napaka. Prepričani smo, da Rusini in hrvatski poslanci pod vodstvom dr. Bulata nikakor ne zapusté večine in v enakem smislu sta se opetovano izrazila hrvatska poslanca iz Istre. Našim poslancem ne kaže družega, nego da čakajo, kako se v bližnji bodočnosti razvije položaj, in da po danih razmerah uravnajo svoje postopanje.

Orientalna akademija in Slovani.

C. in kr. konzularna akademija na Dunaju razpisuje vsako leto natečaj za sprejem v ta zavod, a ob enem tudi za podelitev nekoliko ustanov. Med pogoji za sprejem v ta zavod je dobro zrelostno spričevalo katere avstrijske ali ogerske gimnazije ter znanje nemščine za Avstrijance, a za Ogre znanje mažarsčine. Vsled tega so Slovani iz tega zavoda izključeni, pa celo one, ki znajo nemški, ne sprejemajo radi. Tako sta si znala Nemec in Mažar v tem za avstroogersko diplomacijo tako važnem zavodu pridržati prvenstvo ter potisniti Slovana na stran. Dualizem mora imeti tudi tukaj svojo veljavo. Mi smo na to krivico v »Slovencu« že predlanskim in lani opozorili naše zastopnike v delegacijah, žalibože brez uspeha, ker se še do zdaj ni nobeden v tej zadevi oglasil ter merodavne kroge opozoril, da to vendar ne gre, da se večidel avstroogerskega prebivalstva izključi iz zavoda, ki je jednako namenjen za vse državljane in za kateri tudi vsi državljani plačujejo.

Najhuje pa so v tem pogledu zadeti Hrvati. Mažari so jih popolnoma izključili iz tega zavoda, kakor tudi od ustanov, kajti hrvatski gimnazijalci ne morejo nikakor zadostiti zahtevi glede mažarskega jezika. Pa je tudi ta zahteva glede državno-pravnega položaja Hrvatske naproti Ogorskej popolnoma krivična. Hrvatska je namreč gledu bogočastja in uka autonomna ter je po vseh šolah učni jezik le hrvatski, torej čisto ravnopraven z mažarskim in nemškim.

Ko bi se Mažari držali ustave, morali bi uvrstiti v pogodbi za sprejem v konzularno akademijo poleg mažarskega tudi hrvatski jezik za Hr-

prvi vrsti obrtniki mu bodo za ta požrtovalni čin večno hvaležni. Slava Simplificiju Prepeličarju! Odbor »podpornega društva za male obrtnike« . .

Odbor »zaklada za meščanske vdove« . . .

Dva dni pozneje se je vršil javen shod, ki naj bi določil kandidata za državnozborsko volitev. Dvorana je bila že polna, ko je prikorakal Simplificij Prepeličar.

Vzbudil je splošno pozornost.

»Glej Simplificija . . .«

»Tisti, ki je našemu društvu toliko podaril . . .«

»»Naš dobitnik . . .««

Šepetanje je postajalo vedno glasneje in kmalu je prešlo v gromovito pozdravljanje: »Živio Prepeličar! Slava Simplificiju Prepeličarju!«

Naposled so se umirili.

Prvi je govoril Kanut Šibica, načelnik obrtne zadruga:

»Častiti someščani! V nekoliko dneh bomo imeli zopet priliko, da izpolnimo prvo svojo narodno dolžnost in pravico, da izvolimo izmed svoje srede moža, ki bode zastopal naše pravice in koristi v državnem zboru. Ni mi treba praviti, kak-

šnega moža volimo mi, obrtniki; naše obupno stanje je znano dobro vsem; vsakdo ve, da so naša nesreča nešteneilne tvornice in vedno se množeče število mojstrov; a žal, da ni tudi vsakdo pripravljen in sposoben, da proti temu možato nastopi; jasno je, da takih ne bomo volili. Mož, ki pozna dobro naše razmere, kateremu so znane naše potrebe in želje, ki deluje z vsemi močmi za naše interese, in ki je to že tudi v dejanju pokazal, tak naj bi bil naš poslanec! In, častiti someščani, takega poznamo: naš kandidat je — Simplificij Prepeličar!«

»Živio Prepeličar!« je zagromelo po dvorani.

»Da, častna gospoda, Simplificij Prepeličar je mož, ki bode znal zastopati našo stvar bolje kot vsakdo! On ima srce za nas, obrtnike in meščane. Komu je neznan zadnji čin njegovega blagega srca, ko je daroval našemu obrtniškem društvu tisoč kron, da, gospoda, tisoč kron, in zakladu za meščanske vdove ravno toliko! Obe društvi sta ga zato izvolili častnim članom, a mi, gospodje meščani in obrtniki, mu bomo izkazali svoje spoštovanje, hvaležnost in zaupanje s tem, da ga izvolimo državnim poslancem.

»Tako je! Živio Prepeličar!«

Komaj se je pleglo velikansko navdušenje. Govoril je potem predlagani kandidat Prepeličar Simplificij; govoril je tako milo in slikal tako pretresljivo bedo mestnih prebivalcev, katero bode skušal on po svojih močeh odpraviti, da so ga navzoči volilci srčno ginjeni poslušali in s solzami v očeh pozdravljali govornika z živio-klici. Omenil je Simplificij seveda, da vsprejme kandidacijo le nerad, a ljubezen do meščanov ga sili, da prevzame težko breme in odgovornost. — Govorili so še nekateri, a vsi so se navduševali za blagega Prepeličarja.

Pri volitvi je bil izvoljen Simplificij Prepeličar soglasno.

Odslej ni bil več navaden človek; vsakdo se je čutil presrečnega, če je imel priliko z njim govoriti; veliko se je govorilo povsod o njem, a govorili so vselej le z globokim spoštovanjem.

A Simplificij ni mogel na tihem prehaliti te izborne misli, da je obdaroval omenjeni društvu. Ko je koncem državnozborskega zasedanja prešteval izplačane dijete, je izračunal, da je ta žrtev že davno pokrita.

vate. Toda kdo bi mogel pričakovati toliko pravičnosti od viteškega zaveznika prekodravskega! Temu zavezniku so Hrvati povsodi na potu, pa ga hočejo iztisniti tudi iz te akademije, kjer so nekdanj ravno Hrvati bili najboljši učenci in kasneje izvrstni uradniki pri diplomatičnem in konzularnem zboru. Mažari hočejo z vso silo pomazariiti tudi ta zbor, pa so že prilično uspeli s svojo o-movo. Toda teh krivic je pa tudi že Hrvatom preveč. Pričakovalo se je vsako leto, da se zglaši kateri zastopnik v delegacijah glede te stvari in da opozori osrednjo vladu na krivice, ki se gode Hrvatom ravno pri sprejemanju hrvatskih gojencev v to akademijo, ali brez uspeha. Hrvatski delegati so člani večine hrvatskega sabora, kateri se za taka vprašanja narodne časti prav malo brigajo. Nobeden ni hotel o tem niti besedice izpregovoriti. Morali so se tedaj zauzeti za to stvar d-ugi faktorji.

Trgovska in obrtna komora zagrebška, ki se ne bori samo za gmotni napredek Hrvatske, nego zastopa odločno tudi prave narodne interese, je izročilo hrvatski deželni vladni prošnjo, da se pogoji v razpisnem natečaju za sprejem v konzularno akademijo spremene, ker se ž njimi krši nagodba hrvatsko - ogerska. Tako se mora izpustiti zahteva glede znanja mažarskega jezika, ker je na Hrvatskem le hrvatski jezik veljaven. Obenem pa se je v tej prošnji opozorilo, koliko praktične vrednosti ima ravno znanje hrvatskega jezika v konzularni službi. Večidel izseljencev v prekmorskih krajih pripada slovanskemu plemenu, a med vsemi skoraj največ hrvatskemu narodu. Dandanes je v prekmorskih deželah čez 100.000 Hrvatov naseljenih, ki ravno radi jezika prav velikokrat pretrpe dosti nevolje in škode, ker po navadi konzularno osebje ne zna nobenega slovanskega jezika.

In vendar bi bilo znanje hrvatskega jezika pri tamosnjih konzulih neobhodno potrebno. To spomenico boste podprli tudi ostali dve hrvatski komori v Senju in Oseku na sestanku vseh treh komor na Reki, kjer se bode tudi o tej zadevi razpravljalo. To je gotovo umešten korak hrvatskih trgovskih komor, da so se zauzele one za pravično stvar, ker niso hoteli za to pozvani faktorji poskrbeti na onem mestu, kamor taka vprašanja spadajo.

Vsakemu mora biti jasno, da imajo Hrvati po ustavi pravico zahtevati to, kar je storila zagrebška trgovska in obrtna komora. In vendar so se Mažari radi tega silno razsrdili. Predrzen imenujejo korak omenjene komore, češ, da je maž. narod s tem razžaljen, ko se mu zanika njegova neomejena oblast v diplomatičnem zboru. Mi pa trdimo, da so le Mažari predrzni in krivični, ko zahtevajo le zase vse državne koristi, a zapirajo pot sodržavljanom do onih služb, do katerih imajo pravico vsi brez razlike. A čudno je pa še posebno to, da Mažari toliko rohné proti hrvatskemu jeziku in sploh proti slovanskini v takem zavodu, iz katerega izhajajo zastopniki državnih interesov tudi na balkanskem poluotoku.

Mažari vsaj vsak dan ponavljajo svojo staro pesem o svojem zvanju na Balkanu, kjer je prebivalstvo slovansko. Tukaj brez slovanskega, posebej še hrvatskega jezika ne more izhajati nobeden konzul in konzularni uradnik. In vendar se ga Mažari tako boje. Mislijo li, da se bodo vsi ti slovanski prebivalci na Balkanu radi njih naučili mažarsčine? V tem se jako varajo, a s svojo nestrpnostjo proti Slovanstvu odbijajo od sebe še one, ki morda verujejo v neko mažarsko moč nad tem poluotokom. Glavna svrha vsega njihovega delovanja je to, da iztisnejo posebno na iztoku vsakega Hrvata iz diplomatičnega in konzularnega zbora, ker jih smatrajo kot nevarne za njihove osnove v teh krajih. In zares so v novejšem času skoraj sami Mažari zastopani v omenjenih službah na vsem iztoku.

Veseli nas pa pri tem to, da se je vendar enkrat nekdo zglašil proti krivičnemu ravnanju od strani Mažarov in Nemcev na škodo Slovanov. Ta glas ne more in ne sme ostati brez nasledkov. Gotovo je, da bode radi tega veliko upitja po mažarskih in nemških časopisih, a ravno radi tega bode treba, da se ta zadeva prenese tudi v delegacije, kjer Slovani ne smejo dalje molčati tudi glede tega vprašanja. Država mora biti jednako pravična naproti vsem državljanom, pa se morajo konsekvencije, katere izvajajo Mažari in Nemci

tudi v tem pogledu, složnim delovanjem vseh Slovanov v delegacijah najodločneje zavrniti. Začetek je storjen pri Hrvatih, a zdaj je treba, da se njih oklenejo tudi drugi Slovani, in zapreka se mora odstraniti.

Veda in vera.

Vsak dan opazujemo — tako je govoril prof. Pesch na shodu nemških katolikov — da vero in pamet, religijo in vedo stavijo v nespravljivo nasprotje in da je vera v nevidne moči premagana. Veda, tako kličejo, je premagala dogmo, iznajdbe zvitih duhovnikov, izrodke neprigledne domišljije. A dočim ti apostoli nevere zmage veseli prirejajo mrliški ples na dozdevni gomili vere, koraka vera mimo njih. Vera, velika dobrotnica človeštva, ni umrla; kar so oni pokopali, to je ustvarjen idol, a vera živi in bode živela do konca dni. Kdor dandanes imenuje krščanstvo blodnotvorje, mamilo, ta napada kulturo v njenem temelju, zaničuje in zasmehuje človeštvo, katerega prepoved pričakuje od blodnje in sleparije. Ako preiskujemo, najdemo, da krščanski nauki in krščanske ideje na vseh duševnih poljih še danes veljajo in vladajo. Pravijo sicer, da sta si veda in vera nasprotni. To ni res. Če se je kdaj in kje pokazalo nasprotje mej vedo in vero, je bila to le iz zgodovinskih razmer nastala in čisto slučajna zveza; bili so v vseh časih možje, veliki učenjaki in ob enem dobri kristijani.

To pa nam katolikom nalaga še posebno dolžnost, da čim marljiveje pospešujemo vednost; svet se bo rad odrekel pusti in prazni neveri, ako je more pogrešati na vednostnem polju. Ugovarja se tudi, da krščanska načela ovirajo popolni razvoj gospodarskega življenja. Krščanski nauki o lastnini, delu in socialnem življenju pa dokazujejo nasprotno. Krščanstva nasprotniki trdijo, da za reveže miza ni pogrnjena; krščanska vera zahteva tako uredbo imetja, da morejo vsi ljudje tudi človeško živeti. Krščanstvo obsoja oduševstvo in vsak krivičen dobiček, poplačuje varčnost in nas uči, da moramo revežem dajati od tega, česar imamo preveč. Mnogo solz je posušila krščanska ljubezen, mnogo revščine na svetu je odpravila ali pa vsaj ublažila. In krščanstvo je bilo, ki je delo oprostilo in posvetilo. Kristijanu je delo kot sredstvo za pokoro in zboljšanje. Ako narodni ekonom obsoja lenobo kot vzrok gospodarske bede, ima zaveznika v krščanski veri, ki uči, da je lenoba mati vseh pregreh. In ravno krščanski nauk je delavcu zopet pridobil veljavo in spoštovanje. Krščanstvo je razrušilo suženjske verige. Še noben narod v zgodovini brez krščanstva ni priznal delavcem pravice in ljubezni.

Zato pa je tudi umevno, zakaj se narodna ekonomija ustavlja soc. demokratski morali. V narodni ekonomiji govori razum. In to so tista načela, katera vest kristijanu narekuje. Kdo more preračunati škodo, ko bi vera zamrla in svet obvladala poželjivost?

Krščanstvu se tudi ne more očitati, da misli le na večnost. Krščanstvo dobro pozna potrebe življenja. Bog sam hoče napredek in kulturo. Krščanstvo le zahteva, da človek v skrbeh za posvetno ne pozabi nadzemskega. Krščanstvu se tudi očita, da le revščino priporoča in svari pred bogastvom. Krščanstvo le zahteva, da človek ne bode hlapec požrešnosti, ampak prijatelj pravičnosti in ljubezni. Vse torej kaže, da vsa omika in kultura izvira iz krščanstva. Brezverstvo je največja nesreča, ki more zadeti narod, ker zgubi z vero tudi najvišje socialne moči.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. septembra.

Prot obstrukcij. Raznim desničkim krogom, posebno pa članom nemške katoliške ljudske stranke, ki v časopisih in na shodih z vso odločnostjo zahtevajo, da poneha neplodna in kvarljiva obstrukcija v avstrijskem parlamentu in se prične zopet s pozitivnim delom, so se pridružili sedaj tudi nekateri češko - nemški veliki industriji ter potom praške trgovinske zbornice doposlali nemškemu poslancem adreso, v kateri se prosijo, naj opuste obstrukcijo v zbornici. Svojo prošnjo utemeljujejo z znanimi razlogi, posebno pa kažejo na škodo, ki bi vsled nedelavnosti parlamenta nastala za obrt in trgovino. Ta adresa nemških mož

pa samo ob sebi umevno ni všeč radikalni »Bohemiji«. List svari radikalne poslance, naj se ne odzovejo temu vabilu, akoravno je ta ali oni veliki industrijec pomotoma ali ne zadostno poučen podpisal omenjeno adreso. Nekaj nemških industrijcev je šlo res na limanice. — To jadikovanje pa seveda ne bo dosti pomagalo, kajti kdor ni popolno slep in gluh, moral je že davno uvideti, da tem potom nikamor ne pridemo.

Delegatijsko zasedanje se vrši, kakor poročajo nekateri budimpeštanski listi, koncem oktobra ali pričetkom novembra. Po teh poročilih se skliče avstrijski državni zbor v kratkem k izrednemu zasedanju, da izvoli svoje delegate. Poročilo nadalje pravi, da se delegatje morajo sniti k zasedanju, ker to zahteva zunanji minister grof Goluhovski in obstoji v tem oziru nekak dogovor mej obema vojnima ministroma. Tudi je dal grof Thun ministru Szellu zagotovilo, da se izvrše volitve delegatov ustavnim potom. — Poročilo je na prvi hip v toliko gotovo neresnično, da se naš parlament ne snide k izrednemu zasedanju, ker se itak v oktobru otvori redna parlamentarna doba, toda ni gotovo, da se prične v tem času tudi redno delo.

Prva železniška akademija se otvori s prihodnjim šolskim letom na trgovski akademiji v Lincu. Te dni je, kakor poročajo iz Linca, naučno ministerstvo v sporazumu z ministerstvom za trgovino odobrilo učni načrt za to akademijo, kakor ga je predložil upravni odbor linške trgovske akademije, ter določilo, da se otvori prvi tečaj prihodnji mesec. Oglašeni je za to prvo akademijo v Avstriji že veliko število učencev.

Razmere v Belgiji. Novo Smet de Nayerjevo ministerstvo je doživelo predzadnji dan minulega meseca zopet precej občuten poraz, ako je resnično poročilo, ki ga objavlja v tem oziru praška »Politik«. Dva dni se je vršila namreč zelo burna razprava o predlogu socialista Vandervelde, naj se spremeni paragraf 47 ustave v tem smislu, da se odpravi pluralni volilni sistem in uvede jednostavna splošna volilna pravica. Ministerski predsednik je pobijal ta predlog z vso svojo zgovornostjo, dokazujoč, da ima že sedaj vsak polnleten državljan volilno pravico, oziroma po jeden glas, 35letni družinski oče ima dva in lastnik premoženja v vrednosti vsaj 2000 frankov tri glase. Govornik je dokazoval, da je nejednakost utemeljena v naravi stvari, ki pridejo tu v poštev. Za te besede je žel Smet de Nayer burni krohot in vsakovrstne psovke. »Dežela bo pokazala svoje mnenje, tresli se bode pred ulico!« in enakih mejklicev je bilo obilo. Vkljub odločnemu vladnemu protestu se je pa izjavil za Vanderveldov predlog tudi desniški vodja Woeste. Ker je ministerski predsednik še vedno ugovarjal, je nastal v zbornici tolik vrišč, da je moral predsednik prekiniti zborovanje. Pozneje je bil pa socialistični predlog vsprejet s precejšnjo večino. Posledica tega sklepa se bo kmalu pokazala in najbrže se bliža Belgija novim večjim krizam.

Transvaalska vlada sicer še ni odgovorila na Chamberlainovo konečno vprašanje, vendar se je, kakor je posneti iz sicer maloverjetnih poročil angleškega dopisovalnega urada, nekoliko poglobila splošna nejevolja nad angleško vladu in je sedaj nekoliko več upanja, da se predsednik Krüger uda angleški zahtevi. Ljudski zastop transvaalski je imel včeraj popoldne tajno sejo, v kateri se je pečal samo s to zadevo. Poročila pravi, da je vlada nasvetovala, naj se razpustita oba ljudska zastopa ter razpišejo nove volitve po novem volilnem redu, ki dovoljuje Uitlandcem volilno pravico pod gotovimi pogoji. Sploh je neki vlada sklenila, da bo kar največ odjenjala v prilag Angliji, le državno samostojnost hoče varovati do skrajnosti. Nasprotno je pa baje spremenil svoje nazore tudi Chamberlain in so njegove zahteve sedaj mnogo mileje. Kakor rečeno, ta poročila ne izhajajo naravnost iz transvaalskih krogov, marveč pridejo v Evropo potom Londona in se toraj niti sedaj ne more trditi, da je odstranjena vsaka nevarnost. Poučeni krogi namreč trdijo, da se Krüger prav nič ne boji vojske z Anglijo ter pričakuje nasprotno od nje precejšnjih koristi za Transvaal, kakor sploh za južno Afriko, in toraj ni lahko umljivo, čemu bi odnehoval Angliji na ljubo in stavil v nevarnost neodvisnost transvaalske republike.

Odlok pruske vlade, katerega kratko vsebino smo objavili včeraj mej brzojavnimi poročili in ki je pravi unicum mej raznimi ukazi, ki jih prejemajo pruski, posebno opozicijski uradniki, je napravil na parlamentarne kroge različen vtis. Liberalni, za kanalsko predlogo vneti možje se grozno hudujejo nad vlado, da ni, kakor je prvotno nameravala, jednostavno odslovila vseh deželnih svetnikov in vladnih predsednikov, ki so kot poslanci pripomogli, da je pogorela vlada s svojo predlogo. Mesto te, po mnenju liberalcev jedino pravične kazni, poslužila se je vlada samo takozvanega pismenega ukora, združenega z grožnjo, v kateri se pa na veliko žalost nasprotnikov vseh konservativnih strank nič ne preti z odsloovitvijo, marveč govori o nadaljnjih korakih. »To je vse,« kriče liberalni listi, sicer pa ostane vse pri starem. — Drugače pa sodijo o tem kanclerjevem ukazu konservativni krogi. Po pravici se vprašujejo, kako pride vlada do tega, da vpliva na državne poslance in na njihovo voljo ter jim zabičava, da se ne smejo dati voditi po mnenju prebivalstva, kedar treba razsojati o vladnih ukrepih in željah. Ko bi bili ti uradniki res samo državni služabniki in nič drugega, bi bil ta ukaz vsaj deloma opravičljiv, toda ti uradniki so pa v zbornici pravi zastopniki ljudstva, ki morajo pri vsaki priliki zastopati želje in potrebe svojih volilcev in delati to, kar je njim v prid. Ako hoče vlada, da bodo v bodoče te vrste poslanci pri vsaki priliki nje poslušni sluge in bodo delali in hoteli le to, kar želi in je ljubo vladi, potem je bolje, da uradnikom a priori prepove kandidirati v državni zbor, da si bo prebivalstvo pri volitvah lahko izbralo može, ki ne bodo odvisni od pruske vlade. — V tem ukazu je sicer izražena resna volja vlade, da hoče v bodoče izvesti svoj načrt, sicer pa ne more pričakovati od tega koraka nobenih vspehov.

Tedenski koledar.

Nedelja, 3. septembra: 15. pobink. Evfemija, Doroteja mm. Angelska; evang.: Jezus obudi mladeniča v Najmu. Luk. 7. — Ponedeljek, 4. sept.: Roza Viterb. d. — Torek, 5. septembra: Lovrenc Justin. — Sreda, 6. sept.: Hermogen m. — Četrtek, 7. sept.: Anastazij m. — Petek, 8. sept.: Marijino rojstvo (Mali Šmaren). — Sobota, 9. sept.: Gorgonij, Hermogen in Fortunat mm. — Solnce izide 5. septembra ob 5. uri 22 minut, zaide pa ob 6. uri 16 min. — Lunin spremen: Mlaj 5. septembra ob 4. uri 31 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 3. septembra: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo varhangelsko zložil J. Schweitzer, graduale dr. Fr. Witt, ofertorij A. Rieder. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Latinsko mašo v F-dur zl. J. B. Benz, graduale »Angelis suis« A. Foerster, ofertorij »Benedicite Dominum« J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. septembra.

(Osebnosti.) Znani slovenski pesnik Simon Gregorčič v Gradišču na Goriškem je stopil v stalni pokoj. — Pravna praktikanta Konrad Vodusek pri dež. sodišču v Ljubljani in Fr. Novak pri okr. sodišču v Idriji sta imenovana avskultantoma.

(Dar.) Vojvoda Madridski, Don Karlos, je odhajajoč z Bleda daroval 50 gold. za občinske reveže.

(Porotne obravnave) pred ljubljanskim deželnim sodiščem se prično prihodnji ponedeljek, in sicer se bodo morali zagovarjati: Dne 4. septembra 23letni Val. Sušnik iz St. Jurja pri Kranju zaradi uboja; 24letna Marija Kadunc iz Brezja pri Grosupljem zaradi detomora. Dne 5. septembra 16letni krojaški pomočnik Fr. Johant iz Klanca pri Kamniku zaradi uboja, 18letni And. Nastran s Trate zaradi težke telesne poškodbe. Dne 6. sept. 24letni I. Avsenek iz Zgoš zaradi uboja. Dne 7. septembra 45letni bivši poštar I. Krakar iz Senožec zaradi poneverjenja. Dne 9. sept. 23letni I. Tršar iz Blekove vasi pri Logatcu zaradi uboja. Dne 11. sept. 21letni Fr. Čelikan s Prema in 22letni K. Appoloni iz Trsta zaradi umora. Dne 12. sept. 25letni I. Črne iz Zadvora in 28letni Fr. Skubic zaradi težke telesne poškodbe. Dne 13. in morda tudi

14. sept. odgovorni urednik našega lista zaradi žaljenja časti.

(Umrl.) je v četrtek v Barkovljah pri Trstu tamošnji kapelan, d. g. Ivan Pituel. Poslali so ga bili pred jednim letom v Barkovlje kot laškega propovednika. Pokojnik je bil uzoren duhovnik ter se ni dal izkoriščati v namene, katere so mu namenili lahoni. Pri ljudstvu, s katerim je rad občeval slovenski, je bil jako priljubljen. »Piccolo« pa porabi to priliko proti Slovincem, češ, da so mu ti grenili življenje. A govornika je bolelo, ker je moral italijanski govoriti praznim klopem, kajti v Barkovljah ni Italijanov, in kateri so, ne hodijo v cerkev.

(Na smrt) je bil v Novem Mestu obsojen J. Zevnik, ki je dne 27. julija umoril Jozefo Gruber v Spod. Suhadolu.

(Iz Slov. Bistrice) nam pišejo: Prihodnje dni bode pri nas volitev okrajnega šolskega sveta. Nemci zahtevajo tokrat več mandatov in že pošiljajo okrog svojega agitatorja Kresnika, da bi nagovarjal ude okrajnega zastopa za nemške kandidate. Ako se Slovenci usedejo Kresniku na limance, potem se lahko zgodi, da v okrajnem šol. svetu ne bodo imeli več večine. Kajti nikdo ne ve ali bo prihodnji okrajni šolski nadzornik Slovenec, pač pa se slišijo glasovi, da bo Linhartova kultura, torej nemškega mišljenja. Sedanji okrajni zastop je v slovenskih rokah, pri prihodnjih volitvah pa, ki se bodo tudi kmalu vršile, je velika nevarnost, da pride v nemške roke.

(V Št. Ilju v Slov. goricah) napenjajo nemškutarji vse sile, da pride šulferajnska šola v deželno oskrbovanje. Pred kratkim je bil mariborski okrajni glavar v Št. Ilju, da je izpraševal stariše za mnenje. Takrat so Slovenci storili svojo dolžnost. Sedaj pa zopet pozivlja okrajni glavar stariše v Maribor, da jih tako odtegne slovenski kontroli, in bati se je, da se bodo sedaj stariši po večini izrekli za nemško šolo. Najbolj so stariši viničarji vneti za nemščino, ker so odvisni od nemških trgovcev in posestnikov. V Št. Ilju je konzumno društvo prepotrebno.

(Zahvala.) Županstvo občine Krka se tem potoplo zahvaljuje visoki vladi in vsem onim, ki so izposlovali 600 gld. podpore po toči poškodovanim.

(V Celju) je bil dne 29. avgusta neki Anton Gmejski, učenec pri brivcu Nageletu, obsojen na pet dni zapor, ker je javno zasramoval dr. Serneca. Oproščena pa sta bila pravnik Založnik in brivec Kolar. Tožila ju je policija, češ, da sta prišla nekega napadnika na Slovence. S časom morda pride na dan, kdo je v Celju izzval izgrede. Doslej so bili obsojeni samo nemški kričarji.

(Kdo izziva?) Celjski Slovenci niso smeli s slovensko zastavo na ulico, celo z »Narodnega doma« so jim jo sneli, a sedaj že ves teden na griču nad mestnim šetališčem na visokem drogu visi frankfurtarica. A slovenska zastava nam je od cesarja dovoljena, frankfurtarske barve pa ne pomenijo avstrijske misli.

(Telegrami za pomoč brezplačni.) Trgovinsko ministerstvo je v sporazumu z želez. ministerstvom določilo, da so vsi telegrami za pomoč brezplačni. Istotako morajo železnice ob požarih gasilna društva s posebnimi vlaki brezplačno prevažati.

(Efektna tombola) je dovoljena občini Št. Jošt pri Kranju za napravo občinskega pota.

(Domača iznajdba.) Znani I. Bajde iz Hotiča je po dveletnem trudu izdelal lesen model bicikla, pri katerem ni treba verige.

(Iz Suhe Krajine.) Kdor ne ve, koliko je vreden kruh, naj pride v Suho Krajino. Tukajšnje ubožno ljudstvo se trudi, obdeluje svoja zemljišča med kamenjem, a komaj toliko pridelajo, da živijo. Letos pa je suša. Pregovor pravi: »Revež kuha z vodo«. Težko pa je kuhati, ko še vode nimamo. Le pojdi po cesti od Zagradca do Ambrusa in srečaval bodeš kmete, ki vodo vozijo, reveži pa jo nosijo v bankah nad eno uro daleč. Revščina je vzrok, da so skoraj vsi mladeniči in mnogi gospodarji v Ameriki. Iščejo zaslužka. Žrtvujejo pa svoje zdravje. »Amerika je nesreča za nas«, je rekel neki kmet. Vsak, kdor tje gre, naredi dolg, katerega pa težko plača. Tudi delavcev nam manjka. Ženske, otroci in stari ljudje obdelujejo zemljišča. V Ameriki je pa vsak dan »žegnanje«, ker delavci jedo maso, je rekel neki Amerikanec, pa delati morajo kot črna živina. Pohablence pa

nam pošiljajo Amerikanci nazaj in občine morajo za nje skrbeti. Največja nesreča je za kmeta in delavca sploh žganje. Oče, mati, otroci, vsi pijejo žganje, ker je po ceni. V pijanosti pa se stepó. Ko je bilo zadnjič »žegnanje« v Ambrusu, je najel krčmar blizu cerkve dva škripača. Plesali so in razgrajali do polnoči. Vprašanje je pa, kaj poreče politična gosposka. Za ples je treba licence, te pa niso dobili.

(Codermaz-Cornig.) V torek zjutraj so iz Gorice v Inomost odpeljali bivšega mestnega zdravnika Codermaza in odgovornega urednika »Sentinelle«, A. Corsiga. Pred porotniki v Inomostu se bodeta morala zagovarjati zaradi veleizdajstva in hujskanja. Obravnava utegne spraviti na dan lepe stvari, kajti renegat Codermaz je bil jeden glavnih stebrov goriških iredentovcev.

(Slavnost ognjegascov) bode 17. t. m. v Ratečah na Gorenjskem. Blagoslovil se bode »Gasilni Dom«. Poleg slovenskih vabil bode društvo, kakor čujemo, izdalo tudi nemška vabila, kar je za slovensko društvo pač nepotrebno.

(Neroden kolesar.) Včeraj okoli 2. ure popol. je privozil g. D. z biciklom tako nerodno na trg sv. Jakoba, da je na tla podrl starega Virantovega Janeza ter ga poškodoval. Ranjenca so prenesli k Virantu, kjer mora vsled poškodb ležati v postelji.

(Pozor delavei!) »Slov. katoliško delavsko društvo« v Ljubljani bode vsako nedeljo zvečer imelo v društvenih prostorih sestanek svojih članov. Prvi sestanek je jutri ob 6. uri zvečer.

(Delavec ponesrečil.) Delavcu Jerneju Lenarčiču pri lesni tvrdki Tavčarjevi padlo je veliko poleno tako nesrečno na nogo, da mu je zdrobilo stopalo. Nezgoda se je Lenarčiču pripetila že v sredo, a je še-le včeraj poiskal zdravniško pomoč.

(K slavnostni otvoritvi »Mestnega doma«) so se nadalje prijavila: Gasilno društvo v Verdu, na Bledu (z zastavo), v Mošnjah, v Škofljici, v Domžalah, v Št. Vidu nad Ljubljano in slovensko katoliško delavsko pevsko društvo »Zvon«. Radovljiško gasilno društvo pride k slavnosti z zastavo in godbo ter bo imelo skupni obed pri »Lloyd«u. Društva, katera se udeležijo slavnosti, tudi če pridejo 8. septembra v Ljubljano, opetovano opozarjamo, da to naznanijo odboru, da mu je laže potrebno pripraviti in odrediti.

(Skupna pevska vaja) za nastopanje pevskih društev ljubljanskih, ki bodo sodelovala pri slavnosti otvoritve Mestnega doma pri serenadi, pri maši na prostem in pri ljudski veselici na Koslerjevem vrtu, bode v ponedeljek zvečer ob 8. uri v Slavčevi dvorani v »Narodnem domu«, kamor zabavni odsek najuljudneje vabi vse gg. pevce.

(Na gospodinjstvi) c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani se prične drugi tečaj dne 1. oktobra ter bo trajal eno leto. Gojenke stanujejo v zavodu poleg Marijanišča pod vodstvom šolskih sester. Pouk je slovenski in brezplačen ter obsega poleg verouka, vzgojeslovja, spisja, računstva vse predmete, katere mora umeti dobra gospodinja, zlasti se poučuje v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke plačujejo za hrano, stanovanje in perilo po 14 gld. na mesec. Deklice morajo biti vsaj po 16 let stare. Prošnje do 20. t. m. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

(Čudno premeščenje.) Koncem meseca avgusta se je iz Celja v Fürstenfeld preselil c. kr. finančni nadkomisar gospod J. Mollan. Bil je vesten uradnik, pravičen Slovincem in popolnoma zmožen slovenščine. Na njegovo mesto pa je prišel trd Nemec, dasi ima financa v Celju opraviti z 99% slovenskega prebivalstva. Tako premeščenje je naravnost neumevno.

(Tamburaši iz Zagreba) svirajo jutri zvečer ob 7. uri pri Virantu na vrtu. V slučaju slabega vremena v gostilniških prostorih.

(Na Muljavi) pri Zatičini bode dne 11. t. m. ob 9. uri dopoldne komisijski ogled glede stavbišča za novo ljudsko šolo.

(V konjski okrajni šolski svet) so izvoljeni sami pristni Nemci, in sicer Fr. Possek, župan Klement, J. Wesenschegg, J. Lauritsch in St. Jaklin.

(Tržaški magistrat) je iz npravnstvenih ozirov v 24 gostilnah odpravil žensko postrežbo. V tem oziru ima tržaški magistrat pač še mnogo dela.

(Tržaško delavske podporne društvo) je imelo svojo obletnico minolo nedeljo. Dopoldne ob 9. uri je bila sv. maša pri sv. Antonu novem, katere se je udeležilo društvo s svojo zastavo. Pri sv. maši so peli pevci bratovščine sv. Cirila in Metoda lepe cerkvene skladbe in se je zbor odlikoval po preciznosti izvajanja posameznih točk. Popoldne ob 4. uri je bila veselica na šolskem vrtu sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu, katera je ob ogromni udeležbi naroda vspela jako dobro. Tudi tu je pokazal pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda svojo vrlo zmogljivost in čilo zavest za svoj lepi ideal. Peto je tudi pevsko društvo »Kolo« dokaj dobro in lepo. Bilo je tudi več lepih govorov, ki so poveljevali slavnosti. Na tej veselici je izvolilo društvo svojega predsednika prof. M. Mandiča častnim društvenim članom v znak hvalnosti za zasluge na korist društvu.

(Trst) je leta 1890. štel 155.471 duš, zdaj jih šteje 166.600.

(Iz Pazina) se nekdo oglašja v tržaškem »Piccolu«, da ne bode obrodilo dobrega sadu, ker je poleg italijanske gimnazije v Pazinu ustanovljena tudi hrvatska gimnazija, kar je »veliko razžaljenje« za italijansko prebivalstvo tega mesta. Vidi se toraj, da Italijani že danes nameravajo nadlegovati učečo se mladino hrvatske gimnazije in da je toraj pričakovati nemirnih dni za hrvatsko mladino. In kaj hočejo Italijani s tem doseči? Nič drugega, kakor da z ostudnimi lažmi in denuncijacijami očrniijo hrvatsko mladino in seveda tudi njihove profesorje in da bi vlada zaprla hrvatsko gimnazijo, italijansko pa pustila. Treba bode toraj skrajne pozornosti, vladi pa povedati že danes, česa je pričakovati od italijanske gimnazije v Pazinu.

(Morskega volka) so, kakor se z Reke poroča, te dni vjeli v Lukovem. Volk je bil nad 5 metrov dolg in 2000 kg. težak. Pošast so na parniku »Velebit« pripeljali na Reko na ogled. Ribiči dobé določeno premijo.

(Mesečni pregled.) Minoli mesec veliki srpan je bil suh in topel. Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14.7 stopinj, ob dveh popoldne 23.8 stopinj, ob devetih zvečer 18.4 stopinj, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 19.0 stopinj, za 0.3 stopinj nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dado 736.75 mm. kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.75 mm. nad normalom. — Mokrih dni bilo je 10, padlo je vsega skupaj 102.1 mm. dežja.

* * *

(Dolg izprehod.) Grof Al. Drašković je 18. julija odjezdil iz Zagreba v Črnogor in se v sredo vrnil. Mimogrede pa je obiskal tudi svojega prijatelja Edhembega v Albaniji. Kakor znano je potovanje po Albaniji jako nevarno.

(Napad na škofa.) Rimski listi poročajo, da je prejel te dni galipolski škof msgr. Ricciardi po pošti škatljo z napisom »Frutti secchie«, posušeno sadje. Škof seveda celi stvari ni posebno zaupal ter je izročil škatljo nekemu stražniku, naj jo odpre. Ko je pa ta mož privzdignil pokrov, izvil se je iz škatlje deset živih gadov, katere so z največjo težavo zopet zaprli in odstranili.

(Jednajsto stoletnico Pavla Dijakona) bodo prihodnjo nedeljo praznovali v Čedadu. Pavel Dijakon, ki je umrl l. 799, je bil znamenit zgodovinar; najbolj se je proslavil s svojim delom »Historia Langobardorum«. Svojo udeležbo je naznanilo okoli 100 znanstvenih društev in zavodov, mej temi tudi »Matica Slovenska«.

(Znani Nodari) v Vidmu na Laškem, o katerem smo že govorili, se vedno lovi po naših krajih ljudi za Ameriko. Te dni je pisal nekim staršem v ljubljanski okolici, da je njihov sin srečno prišel čez mejo in morje v Ameriko. Vpismu pa je priložil že znane tiskovine na rumenem papirju, v katerih poučuje mlade ljudi, kako se lahko izognejo Ljubljane in policije.

(Vročina na Angleškem) je bila zadnje dni avgusta že neznosna; na soncu so imeli gorkote 42° R. V Londonu že primanjkuje vode, polja so vsa ožgana.

(Humburg.) Iz Berolina se poroča, da neki trgovec Ebers, doma iz Galicije, razpošilja po 160 stvarij za 3 marke, seveda proti povzetju in na troške prejemnikov. In kaj se dobi za 3 marke? Samih šivank in raznih taci bodal 113, 12 gum-

bov, 1 naprstek in enako drobnjavo. Vse skupaj je komaj 30 kr. vredno. Vse skupaj je goljufija!

(Sejmi po Slovenskem od 4. do 9. septembra.) Na Kranjskem: 4. v Novem Mestu, Preski, Št. Juriju, Vipavi, Planini pri Črnomlju in v Premu; 7. v Črnomlju in Zagradcu; 9. v Ljubljani, Črmošnjicah, Lukovcu, Vrhu, Bušehi vasi in Vel. Lašičah. — Na slov. Štajerskem: 4. v Zrečah, pri Sv. Lovrencu v Prežini, v Mozirju in Št. Ilju ter pri Sv. Rozaliji; 6. v Ptuj, pri Sv. Vidu blizu Ptuja in v Dobju; 7. v Kozjem, pri Sv. Petru na sveti Gori, v Slivnici in pri Sv. Jerti; 9. v Rušah. — Na Koroškem: 4. v Pliberku. — Na Primorskem: 4. v Karminu (3 dni) in v Isoli; 7. v Gorici; 9. v Kobaridu, Kačiču, Pasji vasi in Pontebi.

Društva.

(Slovenskim krščansko-socijalnim društvom.) O Božiču bode »Slov. krščansko-socijalna zveza« imela svoj organizacijski shod, katerega je ob vseslovenski delavski slavnosti preprečilo deževje. Na tem shodu bomo ustvarili organizacijo slovenskih krščanskih socijalcev. Prav bi pa bilo, da vsa naša društva že prej pristopijo k zvezi. Odbor zveze torej poziva vsa krščansko-socijalna društva k pristopu ter prosi, da mu društva svoj odlok naznanijo vsaj tekom jednega meseca. Ako bi katero naših društev pomotoma se ne prejelo zvezinih pravil, naj se oglašajo, da se mu takoj dopošljejo. — Z Bogom za krščansko ljudstvo! — Za odbor »Slovenske kršč.-socijalne zveze« v Ljubljani: Ivan Kregar, t. č. predsednik. — Ivan Štefe, t. č. tajnik.

(Občni zbor zveze gasilnih društev) vršil se bode že 7. septembra t. l. in ne 9. in sicer ob 1/5. uri popoldne v »Mestnem domu« po naznanjenem sporedu.

(Za veliko slavnost otvoritve Mestnega doma) in shoda slovenskih gasilnih društev, ki se bode vršila dneve 7., 8. in 9. septembra, se delajo prav marljivo priprave in se je nadejati, da bode slavnost vspela sijajno ter dosegla velike dimenzije. Dan za dnevom se oglašajo nova društva. Včeraj so imeli posamni odseki skupni shod pri »Lloydu«, pri katerem se je ukrenilo vse potrebno, da so odseki zdaj kompletni in morejo delovati po načrtu, ki ga je izdelal osrednji odbor, v katerega imenu je pobočnik gasilnega društva ljubljanskega, gospod Barle, poročal obširno. Ko so se posamični odseki konstituirali ter si volili svoje načelnike, je načelnik shoda, gasilnega društva stotnik Stricelj zaključil zborovanje, zahvalivši se vsem udeležnikom iz raznih društev ljubljanskih, ter proseč jih, da po svoji moči podpirajo delovanje posamnih odsekov in osrednjega odbora. Permanentni bureau je do preselitve v Mestni dom na magistratu, ob slavnostnih dneh pa bode na kolodvoru in v Mestnem domu.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu avgustu je 154 strank vložilo 73257 K 32 h., 128 strank vzdignilo 64018 K 24 h. torej več vložilo 9239 K 8 h., 10 strankam se je izplačalo posojil 7800 K. Stanje vlog 1,308460 K 15 h. Denarni promet 224816 K 64 h.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu avgustu 1899 je 129 strank uložilo 38.310 gld. 23 1/2 kr., 102 stranki vzdignili 16.328 gld. 76 kr., 29 strankam se je izplačalo posojil 17.670 gld. — kr.; denarni promet 111.541 gld. 34 1/2 kr.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celoveo, 2. septembra. Od 13 oseb, ki so bile zaprte zaradi demonstracij, je bilo včeraj 12 obsojenih na pet dni do 8 mesecev zapora. Eden je bil oproščen.

Zakopi, 2. septembra. Cesar se je zjutraj ob 8. uri peljal s spremstvom k vaju. Vreme je deževno.

Dunaj, 2. septembra. Ogerski ministerski predsednik pl. Szell pride jutri na Dunaj. — Govori se, da je prelat Karlon odložil mandat.

Dunaj, 2. septembra. Poljedelski minister baron Kast se je povrnil z dopusta.

Belgrad, 2. septembra. Preiskava proti Kneževiću in drugovom je končana; 16 oseb so že oprostiti, obtožencev je toraj še 29, mej temi Pašić, Taušanović, Nikolić in urednik lista »Odjek«. Deset nadaljnjih oseb je obtoženih razžaljenja veličanstva. Trdi se, da bo oproščenih še nekaj zatožencev. Sklepna obravnava se prične baje v četrtek.

Berolin, 2. septembra. »Berl. Corr.« javlja, da je državna vlada začasno upoko-

jila večje število upravnih uradnikov, ker v sedanjih razmerah niso zadostili vladnim zahtevam.

Pariz, 2. septembra. Ministerski svet se je pečal včeraj z zahtevo, naj se skliče državno sodišče. Načelno se je tej zahtevi pritrdilo, vendar pa še ni določen čas za pričetek obravnav, ker generalni prokurator predloži svoje poročilo šele v ponedeljek ali torek.

Pariz, 2. septembra. Nadškof Richard je posredoval pri ministerskem predsedniku Waldeck-Rousseau v Guerinovi zadevi z namenom, da se poskusi z njeno mirno rešitvijo. Vspeh tega posredovanja še ni znan.

Praetorija, 2. septembra. Predsednik Krüger je sklical sinoči ljudski zastop k tajni seji, v kateri se je vršilo posvetovanje o zadnjem odgovoru angleške vlade.

Hennebergova svila

od 45 kr. do gld. 14-65 meter — jedino prava, ako se naroči neposredno od mojih tovarn — črna, bela in barvena. — najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštne in carine prosto na dom. — Vzorec obratno. — Dvojni pisni portu v Svico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
165 (e. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 13-9 1

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
1	9. zvečer	734.0	19.0	sl. jz.ah.	jasno	0.0
2	7. zjutraj	735.1	15.7	sl. vz.vz.	megla	
	2. popol.	734.3	22.5	sr. svzh.	del. oblač.	
Srednja večerajšnja temperatura 19.0, normale: 16.9°.						

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 28. avgusta do dne 2. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Goveje meso I. v. kg	64	Pšeničnamoka 100 kg	15
» » II. » »	56	Koruzna » » »	7 20
» » III. » »	48	Ajdova » » »	17
Telečje meso » »	60	Fizol, liter » » »	10
Prasičje » sveže » »	70	Grah, » » » »	11
» » prek. » » »	80	Leča, » » » »	11
Koštrunovo meso » »	36	Kaša, » » » »	10
Maslo » » » »	1	Ričet, » » » »	10
Surovo maslo » » »	90	Pšenica » » » »	10 20
Mast prasičja » » »	70	Rž » » » » »	7 50
Slanina sveža » » »	60	Ječmen » » » »	6 80
» » prekajena » » »	70	Oves » » » » »	6 50
Salo » » » » » »	60	Ajda » » » » »	9
Jajce, jedno » » »	3	Proso, belo, » » »	10 50
Mleko, liter » » »	8	» » navadno » » »	6 50
Smetana, liter » » »	40	Koruzna » » » »	7
Med » » » » » » »	80	Krompir » » » » »	2 50
Krompir » » » » »	3	Drva, trda, seženj 6 60	
Piščanec » » » » »	65	» mehka, » » »	5
Golob » » » » » »	20	Seno, 100 kg » » »	2
Raca » » » » » » »	75	Slama, » » » » »	1 80
Gos » » » » » » »	—	Stelja, » » » » »	—

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Ob 7.15 zjutraj
" 1.55 popoldne
" 7.03 zvečer

Prilod:

Ob 6.34 zjutraj
" 12.29 popoldne
" 6.04 zvečer

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Filoteja sv. Frančiška Sal. ali naved k bogoljubnemu življenju. S pridejanim molitvenikom. Po francoskem izvirniku poslovenil Ant. Kržič. Stranij XVI + 503. V usnji z marmorno ali rudečo obrezo 90 kr., z zla'o obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Pot v nebesa ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška Ser. ki med svetom živijo. Spisal o Nikolaj Meznarič. 5. pomnoženi natis. Stranij VI + 583. V usnji z marmorno ali rudečo obrezo 90 kr., z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Oboje je dobiti tudi v prodajalnici kat. tiskovnega društva (prej H. Ničman).

Kandidatinja otroškega vrteca

s prav dobrimi spričevali, želi stopiti v službo kot odgojiteljica h kaki boljši rodbini. 686 3-3

Pojasnila daje J. J., post. restante Ribnica.

Razglednice

„Šmarne Gore“

dobivajo se komad po 4 kr. pri

Antonu Turk-u v Ljubljani,
Dunajska cesta štev. 3.

DOM IN SVET

Vsebinska 17. zvezka 1899:

Dr. Vatroslav Jakop Jagić, vseučiliški profesor slavistike na Dunaju. (Spisal Božidar Flegerič.) — Žena in trepetlika. (Zložil Anton Hribar.) — Spomin. (Zložil A. Zdénčan.) — Kvisku. (Spisal Fr. Finžgar. — Dalje.) — Ni sreča? (Zložil A. Zdénčan.) — Cilji. (Spisal Semen Semenovič. — Dalje.) — Prijatelj. (Zložil Fr. Ks. Meško.) — Kdo vé? (Zložila Posavska.) — Življenja slana. (Zložila Posavska.) — V Lourdes. (Piše V. Steska. — Dalje.) Pesmim. (Zložila Posavska.) — Konec sveta ali kali. (Spisal dr. Simon Šubic.) — Jan Gebauer. (Literarna črtica. — Napisal Ivan Kunšič.) — Razne stvari: Iz belokranjskega besednega zaklada. — Na platnicah: Pogovori. (Dalje.) — Slike: Jos. F. Buh, urednik „Amerik. Slovenca“. — Blagoslov sv. Janeza. (Relief I. Zajca za župno cerkev v Krškem.) — Sv. Janez prejme Skrivno razodenje. (Relief Iv. Zajca za župno cerkev v Krškem.) — Sklepna vinjeta. — Lourdes. — Jama Matere Božje v Lourdesu. — Zaobljubljena slika ljubljanskega škofa Antona Bonav.

Vsestransko jako pohvaljena

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati) se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštnemu povzetju samo pri Jožefu Valenčiču v Ljubljani, Stari trg št. 4, III. nadstropje.

Nerazrezano in čisto knjigo bi vzel prodajalec v treh dneh tudi nazaj in povrnil denar. 717 21-1

Klavir,

dobro ohranjen in vglasen, čisto prenovljen, z lepim, čisto-vseparajočim glasom, od trdke F. Bayer na Dunaju, se zaradi selitve, do 10. septembra, prodá po neizmerno nizki ceni 20 gld. Isti je prav lepe oblike ter obsega 6 oktav. Dobiti je pri g. J. Bervar-ju, pevovodji v Planini pri Raketu. 715 1-1

V najem se oddá za več let, oziroma prodá 716 3-1

nova hiša

poleg farne cerkve, v kateri se nahaja gostilna in primerni prostori za prodajalnico. Natančneje pové upravništvo „Slovenca“.

Spiritni laki, vsakovrstni: lak za usnje, ličilni lak, lak za etikete, lak za tla, naravnobarven in v vseh bojah, dobiva se pri trdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnansa naročila proti povzetju. 228 25 11-5

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44-25

v plombiranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalnicah

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta. vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinске.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

St. 9120

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Krškem.

S to službo združena je letna plača 600 gld. Eventualno dobiva dotični okrožni zdravnik tudi še nagrado 500 gld. za opravljanje službe v krški bolnici.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane mu dežel-nemu odboru

do 10. septembra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvršenja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj že dve leti službovali v kaki bolnici.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 17. avgusta 1899.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 20 35

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurjem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Prodá se že 25 let obstoječa, jako dobro vpeljana

trgovina

z manufakturnim blagom

zaradi starosti in bolezni lastnika. S prodajalno je dobiti tudi skladišče in lepo stanovanje. Kdor želi kupiti, naj se osebno prepriča.

Anton Jarc, trgovec, Novo Mesto, Veliki trg št. 90.

692 3-3

St. 27833.

Razglas.

713 3-2

V smislu § 6. zakona z dné 23. maja 1873 (štev. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrajen

prvotni iménik porotnikov za leto 1900

od 1. do 8. dné septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjenega zakona oproščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
2. udje deželnih zborev, državnega zbora in delegacij, za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in rano-celniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti, za sledeče leto;
5. vsak, kder je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 28. avgusta 1899.

OZNANILO.

Naznanjam, da sem z današnjim dnevom otvoril

svojo notarsko pisarno

v Žužemberku

v Modičevi hiši, nasproti sodnije.

Uradujem ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure dopoldne.

V Žužemberku, dné 1. septembra 1899.

Dr. Andrej Kuhar, o. kr. notar.

714 3-1

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6 se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko svojo zalogo izgotovljene obleke posebno na haveloke v naj-večji izbiri po najnižjih cenah. 227 46

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

prej H. Ničman

v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2

priporoča svojo bogato zalogo molitvenikov, mnogovrstnih podobic in raznih drugih devotionalij, zlasti:

Rožne vence, navadne, po pet oddelov, na niti dvanajst-erica 25 kr. do 1 gld. 40 kr.; na žici dvanajst-erica 45 kr. do 3 gld.; iz bisernice jeden 35 kr. do 2 gld.; iz bisernice na srebrni žici in s križcem bisernim ali srebrnim jeden 1 gld. 70 kr. do 3 gld.; iz aluminija po 65 kr. kos.
Rožne vence Naše ljube Gospe, dvanajst-erica 60 kr. do 1 gld.; **rožne vence Žalostne M. božje**, dvanajst-erica 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 40 kr.; **rožne vence za duše v vlačih**, dvanajst-erica 1 gld. ali 1 gld. 10 kr.
Svetinjske, raznovrstne, manjše in večje, dvanajst-erica 70 kr., 1 gld. 20 kr. do 3 gld. 60 kr.
Svetinjske za „Marijine družbe“, velike, iz aluminija, s slovenskim napisom, jedna 12 kr., sto skupaj 10 gld.
Srebrne svetinjske »Brezmadežnega Spoč.« in »presv. R. Telesa« po 45 kr. jedna in višje.
Pražki Jezuščeki, v malih puščah, po 10 kr., več skupa, ceneje.
Križci za rožne vence, dvanajst 25 kr. do 1 gld. 20 kr., iz nikla jeden 7 kr. do 70 kr.
Križi razne velikosti in kakovosti s stojalom ali za na steno od 75 kr. jeden do 20 gld.
Podobice za I. sv. Obhajilo, sto skupaj 2 gld. 50 kr., s čipkami 3 gld. 80 kr.; večje za okvir, sto 6 gld. in 12 gld.
Spomin sv. misijona, sto podob skupaj 85 kr.
Litanije presv. Srca Jezusovega, slovenske, nemške, latinske, sto skupaj 80 kr. itd. itd

Kmetijsko društvo v Srednji Vasi

ima na prodaj veliko 698 3-2

vležanega sira.

Sarg's Kalodont.

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Pozor

kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako
znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria št. V.

399 31

Zastopnik tvrdke: Josip Polak.

Ovinjene (weingrüne) sode

različne, majhne in velike,
stare in nove

prodaja

J. Buggenig,

sodarski mojster, 700 3-2

Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zaslužiti sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutschgasse 8. 596 10-8

Radi primanjkujočega prostora je po čudovito nizki ceni na
prodaj

**popolnoma nov, lahek,
na pol pokrit voz.**

Natančneje pové **ADOLF HAUPTMANN** v Ljubljani,
Sv. Petra cesta. 711 3-3

Slajerska deželna

Rogaška

slatina

SE DORI POVSODI
Vedna uprava
Rogaška-Slatina

Tempelski-vrelec
najboljša osvežujoča pijača
Styria-vrelec
Svetovno znana zdravilna voda.

Samo pristna je. Od medicinskih veljavnosti najbolje pripovčena
vzganjo na zamašku: St. Landschaftl. Rohitscher!

Josip Kastelic,

krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

priporoča se prečast. duhovščini in
izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, oingulum in vsako-
vrstne šemisete, kakor tudi vsa druga
v to stroko spadajoča dela na-
tančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me
blagovoli počastiti s cenjenimi naročili,
zagotavljam, da bom vedno skrbel,
da izvršim vsako naročilo v največjo za-
dovoljanost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo
dobro urejeno krojaško delavnico,
v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.
Zunanja naročila točna. — Cene pri-
merno nizke. 519 31-14

Dr. Matej Pretner,

odvetnik v Trstu,

ima od 25. avgusta 1899 naprej

svojo pisarno

v Via della Cassa di Risparmio št. 7,

II. nadstropje,

697 3-2

(nasproti tržaške Cassa di Risparmio).

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovoli pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štvo in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-26

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolföve ulice 4.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste
revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in munije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

vtore izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje
priporočajo. — Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja,
opadaporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko
sdpriroče naročke in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 618 20-7

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

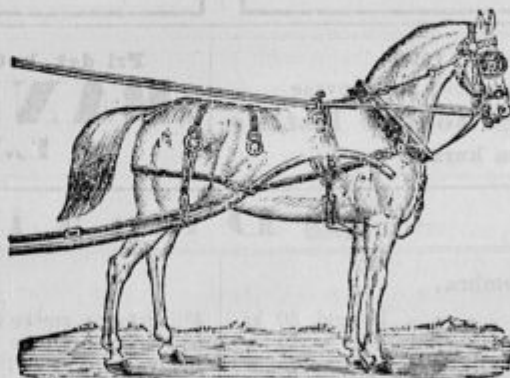
Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Trgovina z jermenarskim, sedlarskim in torbarskim blagom

**JOSIP
MAČEK**

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 9.

Preč. duhovščino, sl. občinstvo in gg. tovarnarje opozarjam najljubljeneje na svojo
novo urejeno zalogo ter prosim one, kateri se zanimajo za napredek domačega
obrta, naj si ogledajo bogato mojo zalogo konjskih oprem vsake
vrste za vožnjo in ježo, kovčgov, ličnih torbic in torb domačega
izdelka. — Jermenarja za stroje imam vedno v zalogi; v zalogi so tudi vse
vprežne in jahalne potrebščine za konje.

Prodajam, kupujem in izposojujem že rabljena sedla in pa cele
jezdne opreme.

Popravila in prenovljanja pa izvršuje strokovno dovršeno moj na-
mestnik gospod Jos. Moškerc, isti pa tudi kot izboren strokovnjak
prevzema vsa naročila in izvršuje natančno, točno in po nizki ceni. —
Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. — Velespoštovanjem

683 20-3

Jos. Maček.

Redka prilika za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani 650 22-5
na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva.

gld. 5.-, 7-50, 10.-, 12.-, 14.-.

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.,

madrace na peresih

8, 9 gld.,

dratene madrace

7 gld.,

pulte za mašne knjige

itd. itd.

gld. 10.-, 15.-, 17.-.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka prilika za nakup pohištva

Majhna gostilna

z vrtom in malo kmetijo v trgu Železna
Kaplja (Eisenkappel) na Koroškem je iz dru-
žinskih razmer prav v ceno na prodaj. 706 5-3

Vprašanja naj se pošiljajo gosp. c. kr. nad-
geometru Petru Orasche v Velikovecu.

G. Piccoli

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih stro-
kovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najbolje spričevalo ter
dajejo največje poročilo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-
kvrne, nervozne in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
plačajo p. n. naročniki. 827 53

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri
živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc.
zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v
stotisočero rodovinah.

Kuharica

se takoj sprejme pri nekem duhovniku, stara
nad 30 let, lepega, poštenega vedenja in življenja.

Kje. pov. upravništvo »Slovenca«. 705 3-3

Prodajalka

se išče v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi.
Stara naj je nad 28 let, ter v računstvu dobro izurjena. —

Plača po dogovoru. — Želi se bolj preprosta ženska.
Kje. pov. upravništvo »Slovenca«. 704 3-3

V strokovno dovršeno izvrševanje stavbinskih kleparskih, stolpnih in strešnih krovskih del

594 7-4

se priporoča prečastiti duhovščini, gg. podjetnikom in slavnemu občinstvu

ALOJZIJ LENČEK, stavbinski in galanterijski klepar
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 21.

Telefon števil. 135.

Kupuje in prodaja vse zdalej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

„BANKA Maks Veršec“
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet števil. 847/533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4 1/2 %.
Poštno-hranilnišne položnice so na razpolago.

Dunajska borza

Dne 1. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 > 15 >
Avstrijska zlata renta 4%	117 > 95 >
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 > 55 >
Ogerska zlata renta 4%	117 > 90 >
Ogerska krona renta 4%, 200	95 > 20 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	903 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	884 > 50 >
London vista	120 > 57 1/2 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 90 >
20 mark	11 > 77 >
20 frank (napoleonidor)	9 > 55 1/2 >
Italijanski bankovci	44 > 45 >
C. kr. cekini	5 > 70 >

Dne 1. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 > 50 >
Državne srečke l. 1894, 100 gld.	195 > — >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 > 55 >
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 > 65 >
Dunavske vravnave srečke 5%	128 > — >
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 > 60 >
Posojilo goriskega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	— > — >
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	96 > 90 >
Prioritetne obveznice državne železnice	215 > 25 >
južne železnice 3%	163 > 25 >
južne železnice 5%	118 > 50 >
dolenjskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 > 90 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 > 50 >
Salmove srečke, 40 gld.	84 > 25 >
St. Genois srečke, 40 gld.	84 > — >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 > — >
Ljubljanske srečke	23 > — >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 > 25 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3210 > — >
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	437 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	72 > — >
Splošna avstrijska stavbinska družba	105 > 50 >
Montanska družba avstr. plan.	287 > 50 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	183 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 50 >

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.